

Okresní jednota živnostenských společenstev Klatovy

1915 - 1949

EL NAD č.: 1191

I. Vývoj původce archivního fondu

První řádná valná hromada Okresní jednoty živnostenských společenstev v Klatovech proběhla 7. června 1915. Počátky ustavení jednoty ovšem spadají už do roku 1913. Na počátku do okresní jednoty vstoupilo 7 živnostenských společenstev: společenstvo různých živností, řezníků, hostinských a výčepníků, potravních živností, holičů a kadeřníků z Klatov a společenstva různých živností v Chudenicích a různých živností v Plánici. Jednota byla založena na obranu živnostenských a obchodních zájmů. Později jich bylo už 80. Sídlem jednoty byly Klatovy, Krameriova 134. Rozsah jednoty zahrnoval politický okres Klatovy a soudní okresy Klatovy, Přeštice, Nepomuk. OJŽS jako taková byla povinnou organizací pro veškerá živnostenská společenstva. Zároveň fungovala jako poradní sbor Okresní správy politické, které dál podávala přesný přehled o záležitostech jednotlivých živnostenských společenstev.

Snahy o zlepšení podmínek živnostníků a obchodníků a také docílení jejich větší váhy v politice vyvrcholily 26. prosince 1918, kdy byla na členské schůzi založena Obchodní a živnostenská jednota v Klatovech jako užší organizace okresní jednoty. Předsedou byl zvolen František Svoboda a jednatelem Jan Kaňák.

Dle výnosu zemské politické správy ze dne 20. října 1923 se působnost Okresní jednoty živnostenských společenstev pro politický okres Klatovy vztahovala na veškerá živnostenská společenstva soudních okresů Klatovy, Plánice a Nýrsko.

V roce 1942 byl obvod OJŽS v Klatovech rozšířen na soudní okresy Klatovy, Přeštice, Plánice a Nepomuk a sdružovala celkem 80 společenstev.

V roce 1947 OJŽS v Klatovech sdružovala 70 členských společenstev, o celkovém počtu 2000 členů. Výměrem ministerstva průmyslu ze dne 25. listopadu 1947 č. III/2-32534/47 se působnost jednoty vztahovala na obvod správního okresu Klatovy a Přeštice.

Ministerstvo průmyslu rozhodlo, dne 11. srpna 1948 č. j. VI/1-225449/48, aby veškerá agenda živnostenských společenstev byla vyřizována ve společenstevní kanceláři při okresních jednotách. Tato úprava měla zaručit odborné, rychlé, pružné a v neposlední řadě také levnější obstarávání úkolů. Toto rozhodnutí bylo povinné pro všechna společenstva. Do 30. listopadu 1948 byla do společenstevní kanceláře při OJŽS v Klatovech převzata společenstva cukrářů, pekařů, krejčích, kolářů, sedlářů, obuvníků, holičů a kadeřníků, malířů pokojů, lakýrníků a malířů písma, truhlářů, zahradníků, smíšených živností. Agendu nepředalo společenstvo zámečnicků a o ponechání samostatného vedení agendy požádala společenstva klempířů, kovářů a podkovářů, řezníků a uzenářů, mlynářů.

Od 1. ledna 1949 přestala OJŽS v Klatovech existovat, nahradil ji Okresní sekretariát Svazu československého živnostnictva v Klatovech, který převzal veškerou správu a agendu nad živnostenskými společenstvy.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Ve Státním okresním archivu Klatovy se nedochovaly žádné záznamy zachycující pohyb, ztráty či případnou skartaci daného archivního fondu. Neexistují záznamy o předání fondu do péče SOKA Klatovy ani v přírůstkových knihách, ve spisech o fondu, listech EL NAD či v databázi PEvA.

III. Archivní charakteristika fondu

Fond byl zhruba uspořádán v roce 1967 J. Beránkem.

Archiválie zachycují časové období 1915-1949. Nejstarší záznamy se nacházejí v zápisech ze schůzí a valných hromad (od roku 1915). Nejmladšími dokumenty jsou zápisy ze

schůzí a valných hromad, zápisy v podacím deníku a v dokumentaci k jednotlivým společenstvům (do roku 1949).

Dochované archiválie jsou v českém a částečně v německém jazyce, většinou psané na stroji nebo tištěné, knihy a registraturní pomůcky jsou psány ručně. Jejich čitelnost je velmi dobrá. Po fyzické stránce jsou archiválie poškozeny prachem. Úplnost fondu je mezerovitá. Archivní fond tvoří archiválie II. kategorie.

Rozsah archivního fondu po zpracování činí 0,75 bm. Tvoří jej 32 inv. čísel, z toho je 11 knih a 4 registraturní pomůcky (4 podací deníky), ostatní archiválie jsou spisy uložené ve 4 kartonech.

Během zpracování byla provedena vnitřní skartace dokumentů z let 1940-1948 o celkovém rozsahu 0,20 bm (viz. protokol o vnitřní skartaci č. j. SOAP/040-0523/2008 ze dne 9. července 2008). Jednalo se o duplicitní a multiplicitní zápisy výborových a členských schůzí, oběžníky OJŽS, rozpočty příjmů a vydání, účetní uzávěrky, výkazy jmění, inventáře živností v pohraničí a služební korespondenci.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Dochované archiválie vypovídají o vývoji obchodu a živnostnictva v Klatovech od počátku 20. století až do roku 1949.

Stanovy z roku 1925 přesně vytyčují rozsah působnosti okresní jednoty. Nejvíce informací se nachází v knihách zápisů ze schůzí a valných hromad. Z podacích deníků se zase dovídáme, s jakými dalšími organizacemi jednota spolupracovalo. Za zmínku jistě stojí písemnosti z období zakládání akčních výborů, likvidace smíšených společenstev a zajištění živností v pohraničí. Vše uzavírá kartotéka členů jednoty se základními údaji (nacionále člena, adresa bydliště i místa podnikání, dosažené vzdělání, počet pomocníků a tovaryšů, přehled o zaplacení poplatků apod.) a dokumentace k jednotlivým společenstvům, která byla povinnými členy okresní jednoty.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky

Archivní fond v roce 2008 uspořádala a inventářem opatřila Eva Havlovičová ve Státním okresním archivu Klatovy.

Klatovy 9. 7. 2008

.....
Eva Havlovičová

I. Knihy*A. správní*

1	Zápisy ze schůzí a valných hromad OJŽS	1915-1920	K1
2	Zápisy ze schůzí a valných hromad OJŽS (do 1. 5. 1932)	1923-1932	K2
3	Zápisy ze schůzí a valných hromad OJŽS (od 16. 5. 1932)	1932-1949	K3

C. účetní

4	Pokladní kniha + kniha členských příspěvků	1923-1939	K4
5	Pokladní kniha + kniha členských příspěvků	1939-1944	K5
6	Pokladní kniha příjmů	1936-1944	K6
7	Pokladní kniha vydání	1936-1944	K7
8	Hlavní kniha	1945-1948	K8
9	Pokladní deník	1945-1946	K9
10	Rozvrh správních výloh	1945-1946	K10
11	Rozvrh správních výloh	1947-1948	K11

II. Registraturní pomůcky

12	Podací deník (do 11. 7. 1942)	1937-1942	R1
13	Podací deník (15. 7. 1942 - 8. 12. 1943)	1942-1943	R2
14	Podací deník (8. 12. 1943 - 4. 8. 1947)	1943-1947	R3
15	Podací deník (od 4. 8. 1947)	1947-1949	R4

III. Spisy

16	Stanovy	1925	N1
17	Výborové a členské schůze OJŽS	1946-1948	N1
18	Valné hromady OJŽS	1943, 1948	N1
19	Zakládání akčních výborů u jednotlivých společenstev	1948	N1
20	Sloučení úřední agendy společenstev	1948-1949	N1
21	Oběžníky OJŽS v Klatovech	1948	N1
22	Služební korespondence	1939-1948	N1
23	Likvidace smíšených společenstev	1942-1945	N1
24	Výkaz OJŽS	1942	N1
25	Účetní uzávěrka, výkaz jmění, rozpočet příjmů a vydání	1936-1946	N1
26	Účetní agenda sloučených společenstev	1948	N1
27	Mzdové účty + listy o služném	1944-1947	N1
28	Podpora nemajetných učňů	1944-1945	N1
29	Mobilizace kovů	1943-1944	N1
30	Soupis a zajištění živností v pohraničí	1945	N2
31	Kartotéka členů	1945-1948	N2

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Evid. jednotky
32	Dokumentace k jednotlivým společenstvům (řazeno podle původních pořadových čísel) č. 1 – č. 24 č. 25 – č. 50 č. 51 – č. 81	1944-1949	N2 N3 N4

Název archivní pomůcky:	Okresní jednota živnostenských společenstev Klatovy
Časový rozsah:	1915-1949
Počet evidenčních jednotek:	19 (11 knih, 4 registraturní pomůcky, 4 kartony)
Počet inventárních jednotek:	32
Rozsah v bm:	0,75 bm (knihy - 0,21 bm, podací deníky - 0,10 bm, kartony - 0,44 bm)
Stav ke dni:	9. 7. 2008
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Havlovičová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Havlovičová